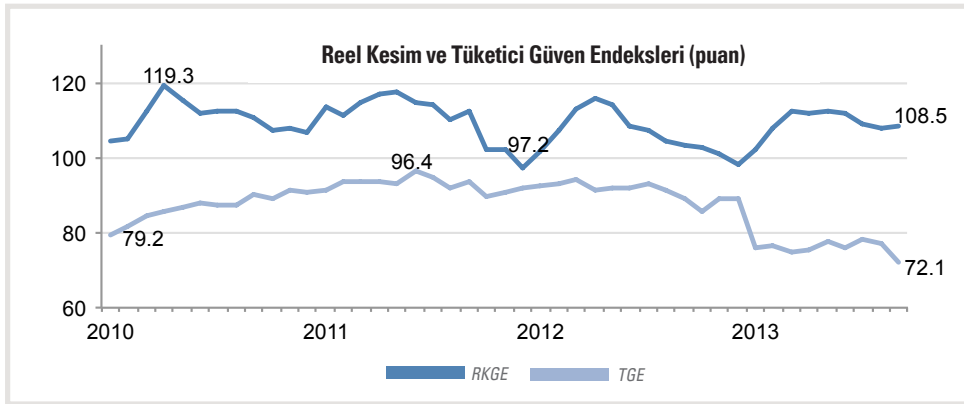

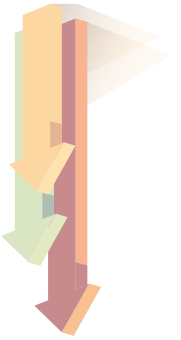
BÜYÜMENİN ÖNCÜ GÖSTERGELERİ: GÜVEN ENDEKSLERİ

Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE) Eylül ayında bir önceki aya göre 1 puan artarak 108,5 seviyesine ulaştı. Mevsimsellikten arındırılmış veriler, Eylül ayındaki artışın mevsimsel olmadığını gösterdi. Endeksin yukarı yönlü hareketinde, özellikle gelecek 3 aya yönelik üretim hacmi, ihracat sipariş miktarı ve istihdam beklentilerindeki dikkat çekici iyileşme etkili oldu. Bu göstergeler, reel kesimde yılın son dönemine ilişkin iyimser bir beklentinin hâkim olduğuna işaret etti.

Tüketici Güven Endeksi (TGE) ise, Eylül ayında sert bir düşüşle 72,1 seviyesine geriledi. Endeksin düşmesinde, tasarruf etme ihtimali kaleminde kaydedilen ciddi gerileme rol oynadı. Bunun yanı sıra, genel ekonomik durum ve hane maddi durum beklentilerindeki bozulmalar da, endeksin aşağı yönlü seyretmesinde rol oynadı.

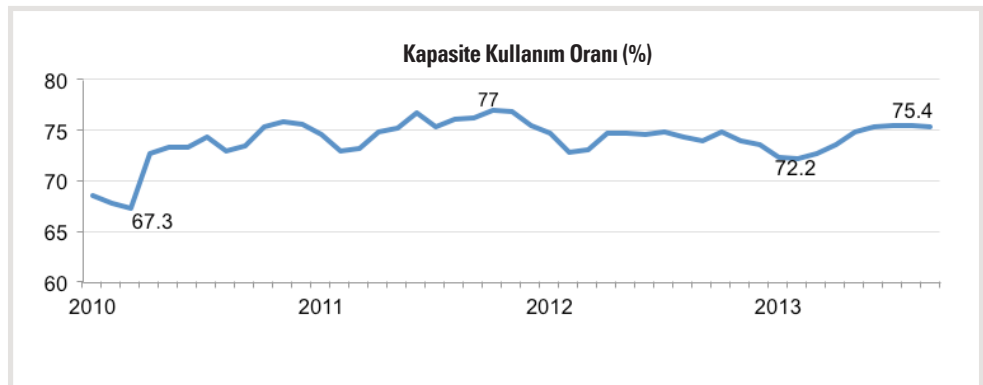
Kaynak: TCMB & TÜİK

Reel Kesimde
Beklentiler OlumluTüketici Beklentisi ise
Gerilemiş Durumda

SANAYİ SEKTÖRÜ

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (KKO) Eylül ayında yıllık bazda 1,4 puan artışla %75,4 olarak gerçekleşti. Oranın yıllık artışında en önemli faktör yatırım malları oldu. Yatırım malları kapasite kullanım oranı 2012 Eylül ayına göre %6,8 oranında ciddi bir yükselişle %75,2 oldu. Ara malları KKO da, %2 artarak %77,6 seviyesine ulaştı. Böylece, gerek yatırım malları gerekse ara malları, 2013 yılı kapasite kullanım oranlarındaki en yüksek artışı gerçekleştirdi. Tüketim malları kapasite kullanım oranları ise Eylül ayında düşüş kaydetti.

2013 yılı 3. çeyrek KKO ortalaması ise %75,5 oldu. 2012 yılının aynı dönemine göre %1,5 oranında artan çeyrek bazdaki ortalama, imalat sanayinin yılın 3. çeyreğinde daha hareketli olduğuna işaret etti. Veriler, yatırımların 3. çeyrekte ekonomik aktiviteye katkıda bulunacağına dair de sinyaller verdi.

İmalat Sanayi Canlanmaya
Devam EdiyorYatırımlar 3. Çeyrekte
Hız Kazanıyor

Kaynak: TCMB

PARA POLİTİKASI ve ENFLASYON

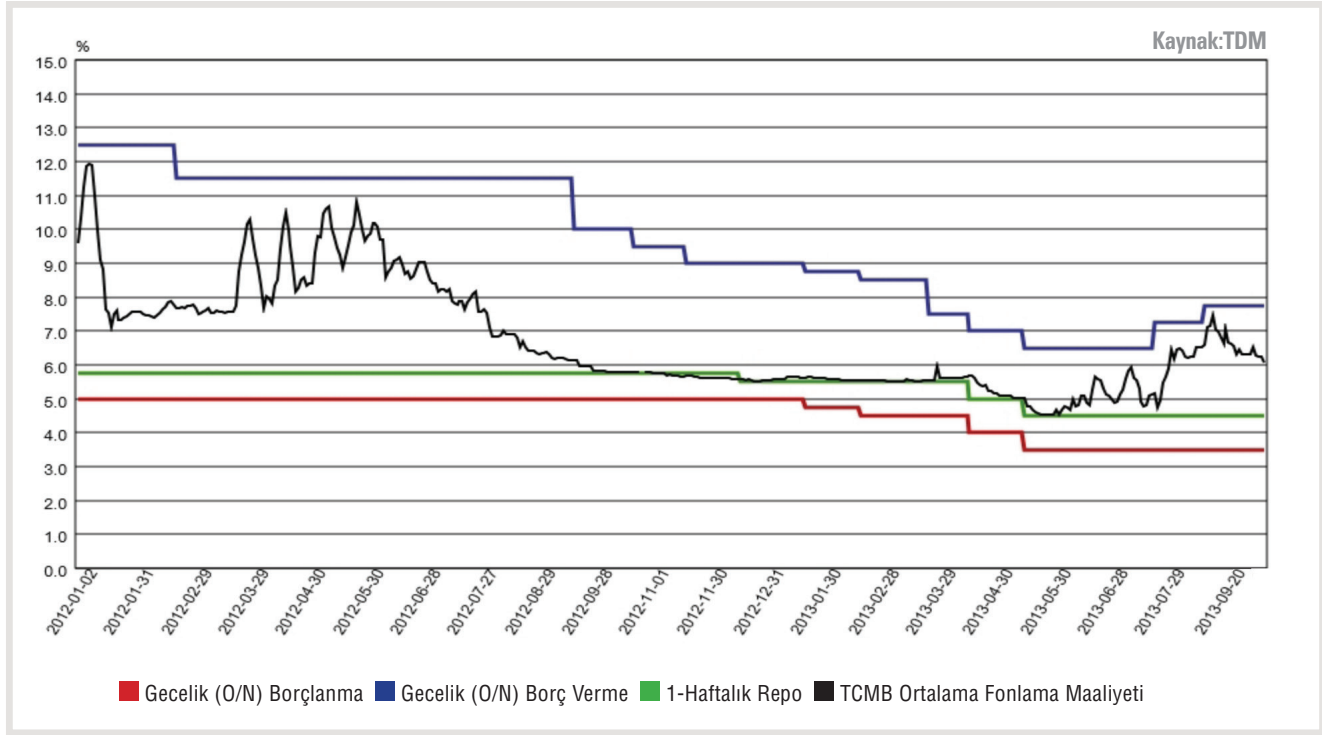
Para Politikası Kurulu, Eylül ayı toplantısında, politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını %4,5, Merkez Bankası borçlan-

ma ve borç verme faiz oranlarını ise sırasıyla %3,5 ve %7,75 düzeylerinde sabit tutma kararı aldı. Kurul, enflasyonda düşme beklentisinin devam ettiğini be-

lirtirken, altın ticareti hariç cari işlemler açığındaki kademeli iyileşmenin de süreci yönündeki tahminlerini yineledi. Küresel ekonomik kırılmanın devam

ettiğini vurgulayan Kurul, önümüzdeki dönemde finansal istikrarı ve fiyat istikrarını etkileyen gelişmelerin takip edileceğini ve TL likidite kompozisyonun-

TCMB Faiz Oranları (% , 2012-2013 Eylül)

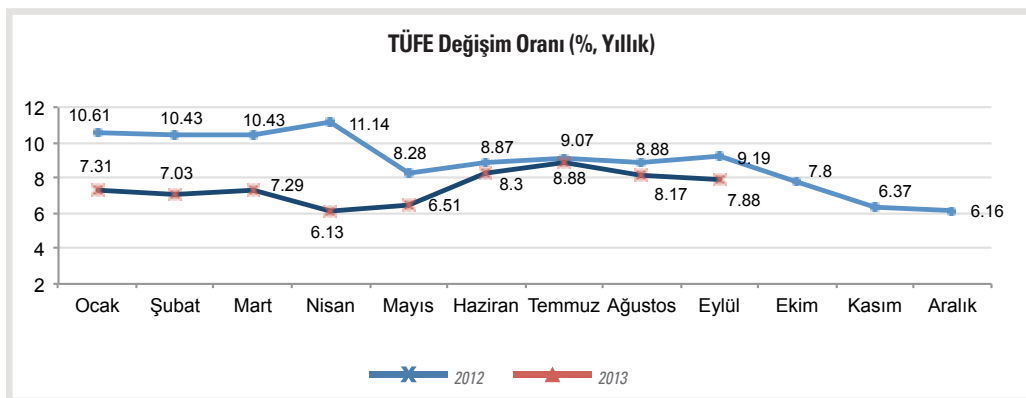

da gerektiği durumda ayarlama yapılacağını belirtti. Öte yandan Eylül ayında enflasyon, Para Politikası Kurulu beklentileri doğrultusunda düşüşünü sürdürdü. Ağustos ayında yıllık %8,17 olarak gerçekleşen Tüketici Fiyatları

Fiyat Endeksi (TÜFE) artışı, Eylül ayında %7,88'e geriledi. Endeksin yıllık artışına en büyük katkı, %8,73 fiyat artışı kaydeden gıda ve alkolsüz içecekler sektöründen geldi. Bunu, sırasıyla %9,16 ve %7,35'lik artışlarla ulaştırma

ve konut fiyatları izledi. Geçen yılın aynı ayına göre en yüksek artış %15,7 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti. TÜFE, Ağustos ayına göre ise %0,77 arttı. Aylık artışta ulaştırma grubunda görülen %1,99

oranındaki zamlar önemli rol oynadı. Gıda ve alkolsüz içecekler ile konut fiyatları da artışa katkı sağladı. Ağustos ayına göre fiyat düşüşü kaydeden tek grup ise %2,28 ile giyim ve ayakkabı oldu.

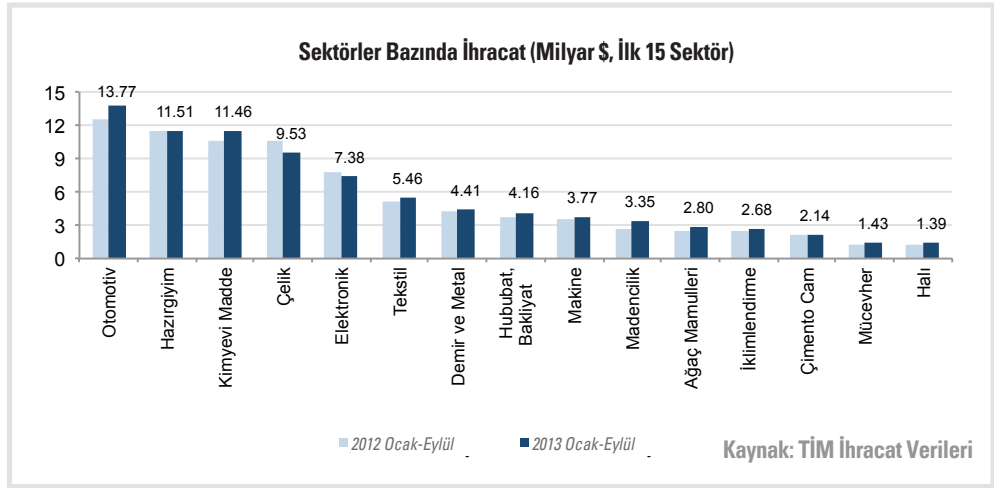
Kaynak: TÜİK

Faiz Oranları
Eylül'de Sabit Kaldı

Enflasyon
Düşüşünü Sürdürüyor

İHRACATTAKİ GELİŞMELER

TİM verilerine göre, Eylül ayında ihracat geçen yılın aynı ayına göre %11,1 artarak 12,56 milyar dolar oldu. Eylül ayında en yüksek ihracatı, 1,97 milyar dolar ve toplamdaki %15,7 payı ile otomotiv endüstrisi gerçekleştirdi. Hazır giyim %12,1 ve kimyevi maddeler %11,3 oranındaki paylarıyla 2. ve 3. sırada yer aldı. Eylül ihracatının yıllık artışında, sırasıyla %696 ve %31,2 oranlarında büyüyen gemi/yat ve otomotiv sektörleri motor gücü oldu. Zeytin ve zeytinyağı sektörü %82'lik yıllık artışıyla, güçlü ihracat büyümesine Eylül ayında da devam etti. Artış hızıyla öne çıkan diğer sektörler ise, sırasıyla %24, %21,8 ve %21,7 ile ağaç ve orman ürünleri, savunma sanayi ve madencilik oldu. 2012 Eylül ayına göre düşüş kaydeden sektörler ise, kimyevi maddeler, çelik ve kuru meyve oldu. Ocak-Eylül döneminde ise mal ihracatı %5,6 oranında artışla 107 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Aynı dönemde en çok ihracatı, sırasıyla otomotiv, hazır giyim, kimyevi madde, çelik ve elektrik-elektronik sektörleri yaptı. Yılın ilk 9 ayındaki ihracat artışına en büyük katkı, %12,1 oranında artan otomotiv ihracatından geldi. Bunu, %8,5 artan hazır giyim ve %25,8 artan madencilik ürünleri izledi. Sırasıyla %161,5 ve

%60,4 oranlarıyla yıllık en büyük iki ihracat artışını gerçekleştiren zeytin- zeytinyağı ve gemi-yat sektörleri de Ocak-Eylül dönemi ihracatı büyümesine önemli katkıda bulundu. İhracat hızına en olumsuz etki ise, %10,5 ve %3,8 oranlarında ihracat küçülmesi kaydeden çelik ve elektrik-elektronik sektörlerinden geldi.

Eylül Ayında Mal İhracatı yüzde 11,1 Büyüdü

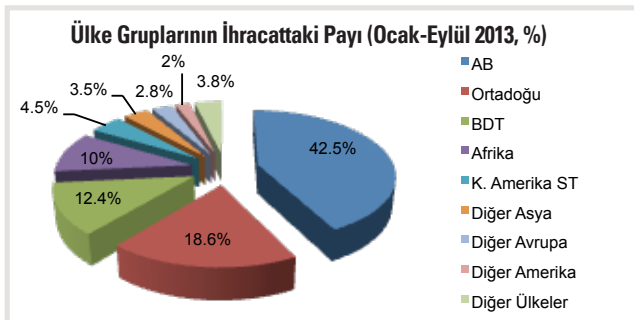
Zeytin ve Zeytinyağı İhracatı Hızlı Artışa Devam Etti

Gemi-Yat ve Otomotiv Sektörleri Eylül İhracatının İtici Gücü Oldu

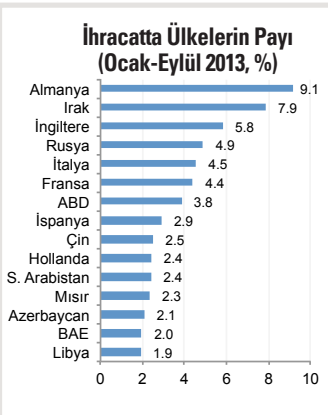
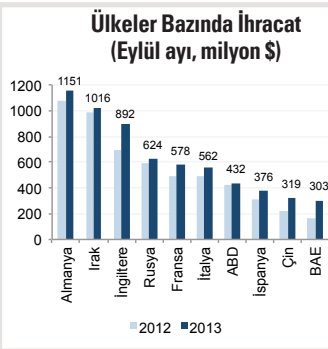
ÜLKELER VE İLLER BAZINDA İHRACAT

TİM verilerine göre; Eylül ayında en çok ihracat yapılan ülke grupları, sırasıyla %43,9, %18,8 ve %13,1'lik paylarla, AB ülkeleri, Ortadoğu ülkeleri ve Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) oldu. Eylül'de AB ve BDT'ye yapılan ihracat yıllık %12 arttı. Ortadoğu ihracatı %7 artarken Asya ülkelerine yapılan ihracatın %26 artması dikkat çekti. Ocak-Eylül döneminde ise, AB ve BDT, paylarını sırasıyla %42,5 ve %12,4'e çıkarırken, Ortadoğu 1,3 puan kaybıyla %18,6'ya geri-

ledi. Afrika ülkeleri aynı dönemde 0,3 puan artışla ihracatta %10'luk bir paya sahip oldu. Eylül ayında ihracatta ilk 5 ülke, Almanya, Irak, İngiltere, Rusya ve Fransa oldu. Eylül'de Almanya ve Irak'a yapılan ihracat, sırasıyla aylık 1,15 ve 1,02 milyar dolar seviyesine ulaşırken, İngiltere'ye ihracat yıllık %29 oranında ciddi bir artışla 892 milyon dolara yükseldi. İlk 9 ayda ise, Türkiye ihracatında en büyük payı alan ülkeler sırasıyla, Almanya, Irak, İngiltere, Rusya ve İtalya oldu.

Kaynak: TİM İhracat Verileri

Eylül ayında ve yılın ilk 9 aylık döneminde en çok ihracat yapan iller, sırasıyla İstanbul, Bursa, Kocaeli, İzmir, Ankara ve Gaziantep oldu. Böylece Bursa, Eylül ayında gerçekleştirdiği %20'lik artışla, ihracat yarışında ikinci sıraya yükseldi. Eylül'de, Ankara'nın ihracatındaki %33 oranındaki artış dikkat çekerken, Sakarya ili de güçlü ihracat büyümesini %42'lik artışla sürdürdü. Ocak-Eylül döneminde ise, İstanbul, Bursa ve Kocaeli, toplam ihracatın sırasıyla %44, %9 ve %8,9'luk diilimlerini gerçekleştirdi.

İhracatta Ortadoğu Payı Düşerken, AB ve BDT Payı Artıyor

Eylül'de İngiltere'ye İhracat %29 Arttı

2. Bursa İhracatta 2. Sırayı Aldı

DIŞ TİCARET DENGESİ

TÜİK verilerine göre, Ağustos ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre %12,9 düşerek 11,2 milyar dolar olarak gerçekleşti. Yıllık düşüşte, %81,6 azalan

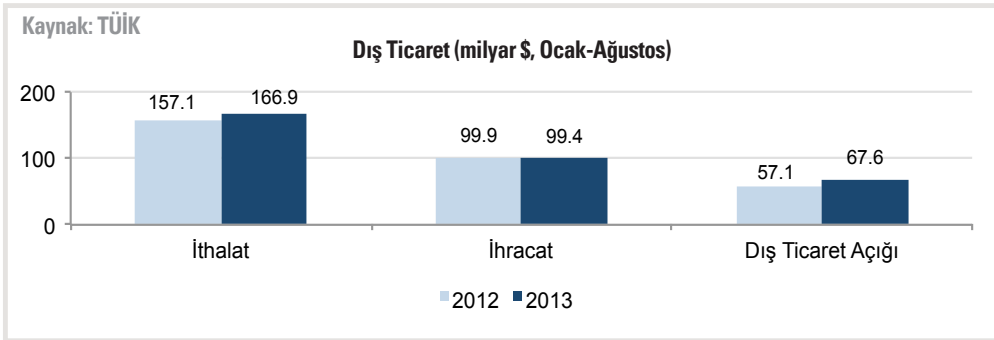
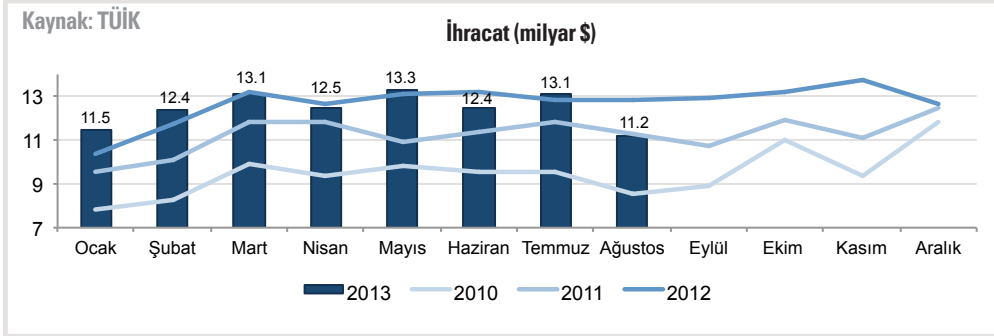
ve büyük ölçüde altın ticaretini yansıtan kıymetli taşlar ve metaller faslındaki ihracat gerçekleşmesi etkili oldu. İhracatın aylık bazda düşüş göstermesinde ise büyük ölçüde mevsim-

sel etkiler rol oynadı. Mevsimsellikten arınmış verilere göre, ihracat Ağustos ayında bir önceki aya göre %0,1 arttı. İthalat ise Ağustos ayında geçen yılın aynı ayına göre %3,4 oranında azala-

rak 18,2 milyar dolar oldu. İthalatın aşağı yönlü bu hareketi, yıllık %5,9 düşen ara malları ithalatından kaynaklandı. Tüketici malları ithalatı %9,6 artarken, yatırım mallarında %0,9 oranında cüzi bir artış görüldü. Temmuz ayına göre de %20 düşüş kaydeden ithalat, mevsimsel faktörlerden önemli derecede etkilendi. Bu verilere bağlı olarak, dış ticaret açığı 2013 Ağustos ayında yıllık bazda %17 artarak 7 milyar dolar olarak kaydedildi. Ocak-Ağustos döneminde ise açık, geçen yılın aynı dönemine göre %18,4 artışla 67,6 milyar dolar oldu. Aynı dönemde ihracatın ithalatı karşılama oranı da, 2012'deki %63,6 düzeyinden %59,5 seviyesine geriledi.

İthalat Ağustos Ayında Düşüşe Geçti

Altın Ticaretinin Baz Etkisi Devam Ediyor

AVRUPA EKONOMİSİ

2013 2. çeyreğinde %1,5 oranında büyüyen İngiliz Ekonomisi'nde, tüketici kanadında güven yükselmeye başladı. Reel kesim güven endeksinin 2. ve 3. çeyrekte pozitif geçmesi de piyasalardaki olumlu havayı yansıttı. 50 puan üzerindeki değerleri büyüme işareti olarak kabul edilen

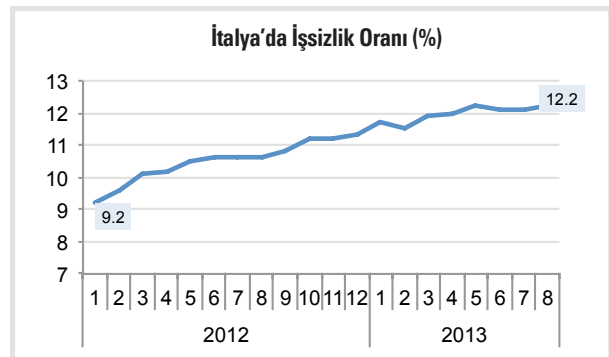
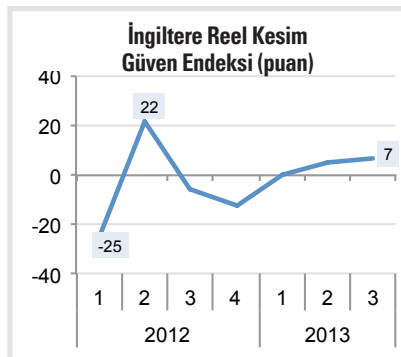
PMI endeksi ise, 59,1 puanla, Eylül 2007'den bu yana en yüksek seviyeye ulaştı. Bu gelişmeler çerçevesinde OECD, İngiliz Ekonomisi'nin ivme kazandığını ifade ederek ilgili 2013 büyüme beklentisini keskin bir artışla %0,8'den %1,5'a yükseltti. Yaz aylarında üretim sektöründe güçlü büyüme sinyalleri veren İngiltere,

inşaat sektöründe de son 6 yılın en hızlı büyümesini gerçekleştirdi. Yılın 2. çeyreğinde %2 oranında daralma yaşayan İtalya Ekonomisi'nde, işsizlik Ağustos ayında yükselişe geçti. İşsizlik, Ağustos'ta kaydettiği %12,2 düzeyindeki oranla, 1980'lerden bu yana en yüksek seviyesine ulaştı. Genç

nüfusun işsizlik oranı ise, %40,1'e tırmandı. Temmuz ayında sanayi üretiminde yıllık %4,3 düşüş kaydeden İtalya'nın, AB üyesi olmayan ülkelerden yaptığı ithalat da %1,9 oranında azaldı. Tüm bu gelişmelere rağmen, 3. çeyrekte tüketici ve reel kesim güven endekslerindeki iyimserlik eğilimi devam ediyor.

İtalya'da İşsizlik Rekor Seviyeye Ulaştı

Kaynak: OECD & TradingEconomics

ABD EKONOMİSİ

ABD'de Reel Kesim Güven Endeksi, Eylül ayında son 30 ayın en yüksek seviyesi olan 56,2 düzeyine erişti. 50 üzerindeki seviyelerde ekonomi genelindeki büyümeye işaret eden endeks, böylece ABD piyasalarındaki olumlu atmosferin habercisi oldu. Endeksin

yükselmesinde, üretim ve yeni siparişler endekslerindeki artış rol oynarken, istihdam endeksinin yılın en yüksek seviyesine ulaşması da etkili oldu. Ülke çapında işsizlik oranının Ağustos ayında %7,3'e düşmesi de, işgücü piyasalarındaki iyileşmenin devam ettiğini gösterdi. Sanayi

üretiminin büyüme hızı ise Ağustos ayında ivme kazandı. Yıllık büyüme hızı %2,7'ye çıkan sanayi üretimi, istikrarlı büyümesine devam ediyor. Öte yandan, FED'in tahvil alımlarında azaltım yapma kararı beklemeye geçerken, 1 Ekim'e kadar onaylanmış olması gereken bütçe ek harcamaları

konusunda Kongre'de çıkan anlaşmazlıklar neticesinde ABD hükümeti kepenk indirdi. En az 800 bin kamu çalışanın maaş alamayacağı anlamına gelen bu gelişme, 17 Ekim'de borçlanma üst sınırına ulaşılacak olması nedeniyle son günlerde ülkede yeni bir ekonomik kaygı yarattı.

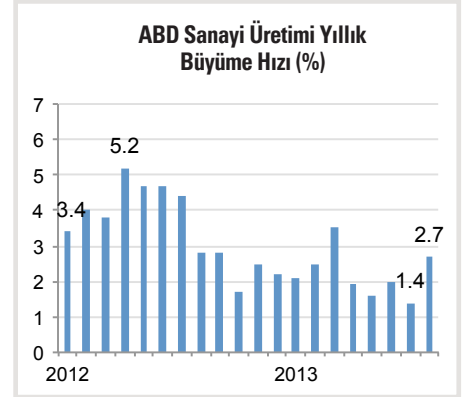
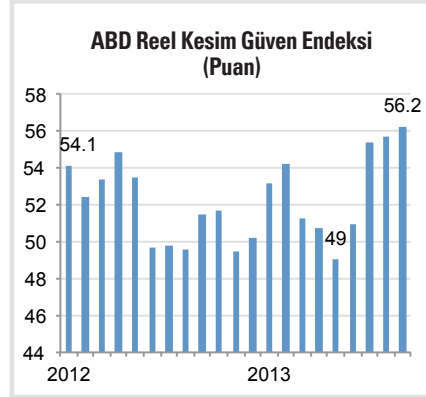
ABD Reel Kesiminde Güven Son 30 Ayın Zirvesinde

Bütçe Anlaşmazlıklar Kritik Döneme Girdi

Kaynak: TradingEconomics

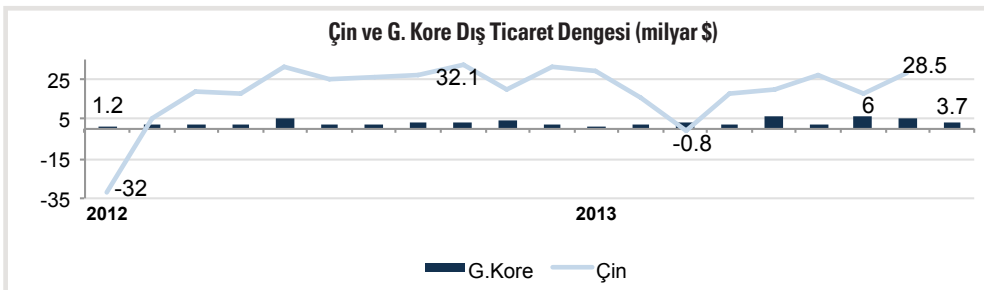
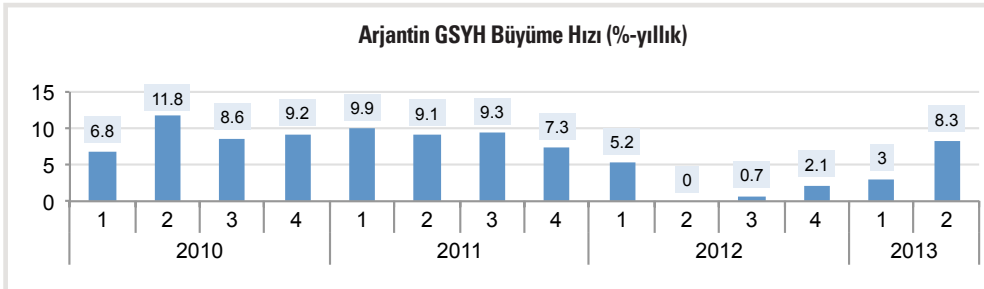
YÜKSELEN EKONOMİLER

Kriz sonrası sergilediği etkileyici büyüme performansını 2012 yılında kaybeden Arjantin, 2013'te yeniden atağa geçti. 1. çeyrekte %3 oranında büyüyen Arjantin Ekonomisi, 2. çeyrekte %8,3 büyüme gerçekleştirdi. 2. çeyrekteki bu yüksek performansta, %30,5 oranında artan sermaye yatırımları ana etkenlerden oldu. Sektörel bazda ise, sırasıyla %27 ve %24,1 oranlarında büyüyen tarım ve finans sektörleri

dikkat çekti. Milli gelirinin %64'ü hizmetler sektöründen oluşan Arjantin Ekonomisi'nde, toptan ve perakende ticaret, iletişim ve gayrimenkul, GSYH içinde en büyük dilimlere sahip hizmet alt sektörleri oldu. İmalat sanayi de %16 oranında bir pay kaydetti. Önde gelen yükselen ekonomilerden Çin ve Güney Kore'de ise dış ticaret fazlaları büyümeye devam ediyor. Çin Ağustos ayında yıllık %8,4 artışla 28,5 milyar dolarlık dış ticaret fazla-

sı kaydetti. Bu gelişmede, ihracatın %7,2 artarak 190,6 milyar dolara erişmesi etkili oldu. İhracatın yükselmesinde, toplam ihracatın %55'ini oluşturan elektromekanik ürünlerin ticaretindeki %6,7'lik artış rol oynadı. %7 oranında büyümeye 162,1 milyar dolar olan ithalatta da, demir cevheri, ham petrol ve soya fasulyesi en yüksek artışı gösteren ürünler oldu. G. Kore ise 44,7 milyar dolar ihracat ve 41 milyar dolar ithalat ile Eylül

ayında 3,7 milyar dolar ticaret fazlası kaydetti. Eylül'de LCD ve otomotiv ihracatı düşen G. Kore, gemi ihracatında %59,7 oranında ciddi bir artış sağladı. Rusya'da ise, büyük ölçüde üretim ve inşaat sektörlerindeki düşüşün tetiklediği durgunluk devam ediyor. Ülke ekonomisi, 2013 ilk yarısında sadece %1,4 oranında büyüdü. 2012 son çeyreğinden bu yana pozitif puan kaydedemeyen Reel Kesim Güven Endeksi de, Eylül'de-3 seviyesine geriledi. Yatırım ve dış talepteki zayıflık nedeniyle kalıcı düşük ekonomik aktivite riskinden endişelenen Rusya Merkez Bankası, Eylül ayında politika faizini üst üste 12. ay %8,25 seviyesinde sabit tutma kararı aldı.

Kaynak: TradingEconomics

Arjantin'den Sürpriz Büyüme Atağı

Çin ve Güney Kore'de Dış Ticaret Fazlası Büyüyor

Rusya'da Ekonomik Aktivite Zayıf